

ZBRASLAVSKÁ KRONIKA (*CHRONICON AULAE REGIAE*)

- Zbraslavská kronika, neboli Kronika Petra Žitavského
- Naše největší PŘEDHUSITSKÁ kronika psaná v latině
- Vznik: 1305–1339
- Autoři: Dva mniši později opati Zbraslavského kláštera, který založil král Václav II. v roce 1292
- Kronika zachycuje udalosti v letech 1253 - 1338. Zaznamenává tak dobu posledních Přemyslovců a prvních Lucemburků

Ota Durynský

- První z autorů.
- Ota byl mnich původně z kláštera v Sedlci, který přešel do kláštera na Zbraslavi.
- Po odstoupení opata Konráda v roce 1297 byl Ota zvolen opatem. Úřad zastával pouze rok a půl a pak se ho vzdává.
- Kroniku započal psát po smrti krále Václava II. v roce 1305
- Jeho část kroniky je věnována především oslavě Václava II., kterého Ota vykresluje jako ideálního panovníka, a proto můžeme tvrdit, že má legendistický charakter.
- V samém úvodu můžeme nalézt několik udalostí z období vlády Přemysla Otakara II. (otce Václava II.)
- Ota psal kroniku po dobu devíti let až do své smrti roku 1314. Stihl napsat pouze 51 kapitol, a ve svém vyprávění se dostal do roku 1294.

Petr Žitavský

- Druhý autor Zbraslavské kroniky
- Velmi vzdělaný, jako důkaz se bere jeho dílo
- Pohyboval se v nejbližším okolí královského dvora, a tudíž byl svědkem mnoha událostí domácí politiky. Např. Byl přítomen (jako mnich) na korunovaci i pohřbu Václava II., byl členem poselstva k císaři Jindřichu VII., a tak byl přítomen u sňatku Jana Lucemburského a Elišky Přemyslovny ve Špýru.
- Petr měl přístup k diplomatickým materiálům (listinám), které citoval v kronice.
- V roce 1316 se stává v pořadí třetím opatem kláštera na Zbraslavi.
- V psaní kroniky pokračoval bezprostředně po Otově smrti. Navázal tam, kde Ota skončil, a tím dokončil jeho životopisné dílo o Václavu II.
- Při Petrově psaní se kronika začala ubírat jiným směrem. Petr odmítal psát pouze klášterní kroniku, a ve svém díle se chtěl věnovat české a zahraniční politice, o čemž hovoří ve svém prologu k celé kronice.
- Kronika končí rokem 1338.

Struktura kroniky

Kniha první

- Obsahuje prolog k celé kronice, předmluvu, sumář a 130 kapitol
- Zahnuje léta 1253–1316
- První kniha je sestavená tematicky a má charakter legendy

Prolog - autor Petr Žitavský, věnování Valdsasskému opatu Janu III. a vyjádření Petrových záměrů

Kniha druhá

- Osahuje předmluvu, sumář a 30 kapitol.
- Zahrnuje léta 1317–1333
- Věnována vládě Jana Lucemburského. Kniha končí návratem prince Karla z Francie.
- Autor postupuje letopisecky, jednotlivé události sepisuje rok po roce.

Kniha třetí

- Obsahuje předmluvu, sumář a 15 kapitol
- Zahrnuje léta 1333–1338.
- Stejně jako druhá kniha má letopisecký ráz.

Význam kroniky

- Zbraslavská kronika se stala důležitým historickým pramenem, především díky přesným informacím a kvalitnímu literárnímu zpracování.
- Ze Zbraslavské kroniky čerpali kronikáři Karla IV.
- Dochovalo se pět rukopisů, celá kronika je obsažena v Jihlavském rukopise.

Edice

Petra Žitavského Kronika Zbraslavská, Ed. Josef Emler, FRB IV, Praha 1884, s. 1–337.

Překlad

František HEŘMANSKÝ- Rudolf MERTLÍK: Zbraslavská kronika, Praha 1976.

Použitá literatura

BLÁHOVÁ, Marie: Osudy Zbraslavské kroniky, Studia Historica Brunensia 62, 2015, s. 143–154.

HEŘMANSKÝ, František - MERTLÍK, Rudolf: Zbraslavská kronika, Praha 1976.

NECHUTOVÁ, Jana: Latinská literatura českého středověku do roku 1400, Praha 2000.